

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Împare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada B. MINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

„Unde este Tatăl Tău?”

— Meditație pastorală. —

„Deci îi ziceau: Unde este Tatăl Tău? Răspunse Isus: „Nici pe mine nu mă știți, nici pe Tatăl meu; dacă m'ați ști pe mine, ați ști și pe Tatăl meu!”

Sf. Ev. d. Ioan VIII 15

Această veche și naivă întrebare a gloatei israelitene adresată Mântuitorului Isus Hristos, se pare a fi, cât se poate de actuală și pentru oamenii zilelor noastre. Sufletul omenesc din zilele noastre desechilibrat cum e, se muncеște în fel și chip ca să se apropie de misterul Spiritului Absolut, de Dumnezeu și să afle rostul vieții. Ce grozavă desiluzie însă! În lipsa luminii adevărate a creștinismului, sufletul omenesc rătăcește pe diferite poteci. În loc să ajungă la limanul mântuirii, se prăbușește în întunecul scepticismului și în nomolul tuturor patimilor.

Oamenii de știință, artă și filosofie, precum și oamenii de rând încă au tendința să străbată la miezul, la esența lucrurilor și a lumii; conduși însă exclusiv de luminile slabe ale facultăților spiritului omenesc nu ajung la ținta dorită. Zice sf. Ap. Pavel: „Și Iudeii semne cer și Elinii înțelepciune caută, iar noi predicăm pe Hristos cel răstignit, pentru Iudei sminteală, iar pentru neamuri nebunie; dar pentru cei chemați Iudei și Elini, pe Hristos, puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu.” (I. Cor. 1, 22—24.)

Unica și adevărata cale de a străbate la Dumnezeu pentru om este descoperirea dumnezeiască, a cărei apogeu îl formează întruparea, răstignirea și învierea Mântuitorului Isus Hristos. Misterul venirii lui Isus. Hristos pe pământ și opera săvârșită de Dânsul, răscumpărarea lumii, este peatra de scandelă pentru mulți. Scris este: „Iată eu pun în Sion peatră de poticnire și stâncă de sminteală, și cine crede într'ânsul nu va fi rușinat. (Ep. c. Rom. IX., 33.)

În viața sufletească a omenimii, în cursul

veacurilor s'au înregistrat multe deviațiuni. După un interval de timp sbuciumat, însă adeseori spiritul omenesc a revenit la starea sa normală. Materialismul practic din zilele noastre, alimentat de doctrine contradictorii, n'are să ne sperie, pe ceice avem să predicăm pe „Hristos cel răstignit”. Zice apostolul neamurilor: „Căci de oarece în înțelepciunea lui Dumnezeu, lumea nu cunoscă pe Dumnezeu prin înțelepciunea ei, binevol Dumnezeu prin nemintoșia predicii să mântuiască pe ceice cred. (Cor. I, 21.)

Preoții, ca vestitori ai cuvântului lui Dumnezeu au prima datorie să arate lumii, cu cuvântul și cu fapta calea mântuitoare: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamăriască pe Tatăl vostru cel din ceruri!”

Prin înțelegerea profundă a chemării preoțești și prin organizarea solidă a spiritualizării masselor, biserica își va îndeplini laturea socială, a chemării sale.

Osa, în jurul căreia se'nvârtește problema socială a bisericii este preoțimea de toate gradele. Dela preot să porniască acțiunile creștine. Preotul să fie un centru de lumină și energie creștină. Preotul să fie un exemplu de inspirație pentru viața creștinească, lumii păgânizate, necredincioase.

Mediul în care lucrează preotul îl caracterizează Mântuitorul Isus Hristos, când zice: „Iată eu vă trimit oi, în mijlocul lupilor; fiți dar înțelepți ca șerpii și fără răutate, ca porumbii!” (Sf. Ev. d. Matheiu X, 16.) Pentru a putea duce la bun sfârșit mântuirea sufletelor încredințate nouă spre păstorire se cere ajutor de sus și multe și mari virtuți. Numai așa va putea preoțimea de toate gradele reprezenta o lume deosebită, lumea idealismului creștin „a dreptății, a păcii, a bucuriei într'u Duhul Sfânt”. (Ep. c. Rom. XIV, 17.)

În activitatea noastră de reconvertire la creștinism a sufletelor, vom întâmpina greutăți și obstacole. Lumea externă, mediul în care lucrăm, dă o crâncenă luptă, cu lumea spirituală, internă ce voim să realizăm. În această

luptă vom sucumba, fără grația dumnezeiască și fără o conștiință și demnitate preoțească puternică. Pentru a nu cădea pradă în învălmășeala luptei, se cuvine să cerem prin rugăciuni stăruitoare și prin împărtășirea deasă cu sf. Taine, grația dumnezeiască; iar conștiința preoțească s'o fortificăm printr'o sistematică cultură bisericească, culegând apoi din înțelepciunea lumească tot ceea ce ne poate fi de folos în opera noastră.

Noi mai ales trebuie să facem distincție între viața sufletească și cea trupească. Să nu confundăm ca și lumea de azi aceste două tărâmurii, deoarece viața fizică numai prin cea sufletească capătă rost. Piedicele întâmpinate, să le talmăcim în sens spiritual, precum zice sf. Ap. Pavel: „Ne laudăm și cu suferințele, știind, că suferințele pricinuesc stăruința, iar stăruința nădejde, iar nădejdea nu rușinează.” (Ep. c. Rom., V. 3—5.) Rostul vieții noastre să fie în toate împrejurările îndeplinirea slujbei de mântuire a sufletelor încredințate nouă spre păstorire. Dragostea noastră pentru opera învățătorului și Stăpânului nostru Isus Hristos să fie nemărginită, căci numai atunci putem zice ca și odinioara Sf. Ap. Pavel: „Cine ne va despărți de iubirea lui Hristos? Suferință sau strâmtorare, sau urmărire, sau foamete, sau golătate, sau primejdie, sau spadă?”

Sacerdoțiul nostru să nu facă lumii impresia unei profesii ușoare și rentabile, ci a unei „predestinațiuni din pântecul maicii noastre”. Foarte nimerit caracterizează Thomas Carlyle caracterul preoțesc când zice: „Preotul cum îl înțeleg eu este un fel de profet; și el trebuie să aibă într'ânsul o lumină de inspirație. El cârmuiește adorarea poporului. El este trăsura de unire cu Nevăzutul. Dar un preot, care nu este deloc astfel este un caracter, de care mai bine, să nu vorbim. (Th. Carlyle. Eroii. pag. 157).

Noi, cari am și aprofundat creștinismul, se cade să dăm răspuns hotărât gloatelor că „Celce m'a văzut pe mine, a văzut pe Tatăl”. (Ioan. XIV. 9.) Predica și faptele noastre să dovediască lumii fără'ndoială sublima credință în Dumnezeu și'n frumsețea vieții creștine.

Este drept, că societatea, nu și-a îndeplinit scrupulos datorința sa față de biserică și vestitorii cuvântului dumnezeiesc, nici în trecut, nici poate azi, această însă n'are să ne descurajeze. Dela noi depinde, dela activitatea noastră, ca lumea să prospereze în credința creștină și viața creștină.

Dacă vom dovedi zel apostolic, în idealizarea sufletului omeresc, prin evangelia lui

Isus Hristos cu încetul lumea ne va considera drept elemente indispensabile în materie de conducere morală a societății; iar bunăstarea noastră materială va urma spontan. În lucrarea noastră întâmpinăm multe neajunsuri. Față de toate vom ieși învingători, judecându-le nu după criteriile lumii, ci după pilda Mântuitorului Isus Hristos, luând adecă ca preoți față de toate mizeriile nu atitudini sentimentale, adecă răsplătirea răului cu rău și a ocării cu batjocură, ci atitudini intelectuale. Rațiunea creștinească să învingă pasiunile. Astfel conflictele oricât de acute ar fi se vor netezi. Numai așa va înțelege și lumea ce minunat înțeles au cuvintele lui Isus Hristos: „Iubiți pe vrajmașii voștri”, și: „Iartă-le Doamne, că nu știu ce fac”.

Au trecut câteva luni, de când frații n'au fost împreună. Ziua de astăzi este iarăși nou prilegiu de solidaritate colegială, cât și pentru ridicarea celor căzuți sufletește, la o mai intensivă viață duhovnicească. Să ne rugăm deci cu toată umilința Bunului Dumnezeu, ca să ne ajute cu grația sa. Reîntorcându-ne la vetrele noastre, să putem continua cu succes lupta noastră în contra „veacului lumii acesteia”. (Ep. c. Efez. 2, 2).

Ștefan R. Lungu, preot.

Câteva cuvinte despre arta și cultura bizantină.

De multe ori s'a iscat discuțiunea, dacă pictura și în general artele frumoase sunt creațiune apuseană sau orientul a contribuit asupra renașterii în apus.

Despre chestiunea aceasta cronicari și critici de arte sunt împărțiți în două tabere.

Trăind în Italia din când în când muzeele, bisericile și pinacotecile unde se găsesc operele ai nemuritorilor artiști Bizantini, cari stârnesc admirațiunea lumii întregi civilizate, cari opere sunt de școală Bizantină.

Cred că nu este fără interes să spunem câteva cuvinte spre a lumina pe cetitorii noștri, cari trebuie să cunoască adevărul și să aprecieze trecutul culturii răsăritene, mai ales că, mulți dintre monografiile apuseane au povestit adevărul.

Cine ar putea spune că arta bizantină a rămas nedesăvârșită, pe când în secolul al IV-lea și al V-lea nu era ațteceva de cât o continuare a artei clasice grecești și a ajuns chiar în apogeu.

Însă mai mare parte dintre operele acestea s'au distrus. Dea abia însă în secolul X-lea și al XI-lea

a început decadența. Când Italia bătuită de de năvălirile popoarelor barbare dela Nord și-a pierdut orice urmă a simțului despre frumos, răsăritul a continuat fără întrerupere să cultive artele și științele și mai ales în pictură eram singuri cari lucrăm cu mult succes.

Părerea aceasta se bazează pe fapte și documente istorice. Hronografi bizantini reamintesc despre multe opere în mozaic executate în răsărit la diferite epoci. Intre cele mai minunate opere cu care Constantin cel mare a împodobit capitala lui și alte multe orașe principale bizantine primul loc ocupă Mozaicurile. Mai ales în Constantinopol se vedeau patru icoane a sfinților împărați Constantin și Elena, executate în mozaic aurit.

Imaginile Dlui Hristos, a Născătoarei, a apostolilor și a sfintei cruci s'au înmulțit în palaturile cari s'au ridicat de Constantin cel mare, Iustinian și Iustin al doilea. În biserica sf. Sofia cupola cea mai mare, ceșe două semicercuri și sulurile cele șeasă mai mici s'au împodobit cu mozaicuri aurite, așa că, când biserica era luminată de policandru cel mare, avea un aspect într'adevăr feeric.

Incendiile, cutremurile și wai ales religia mohamedană, în ignoranță ei neadmițând pietrar în locurile sfinte, a distrus toate operile din interiorul bisericeii, abia niște urme se mai observă în semicercurile cele mici, de asupra altarului numai un inger a rămas nestricat. Toate această splendoare a mozaicului este acoperit cu tencuiala în toate clădirile și anume în bisericile cari s'au ridicat în Bizanț și întrânsele picturile și mozaicurile în secolul VI-lea până la secolul VII-lea s'au distrus din partea iconomanilor până la finea domniei lui Teofil.

În secolul al VII-lea și al VIII-lea artiști Bizantini au acoperit pereții bisericilor, palaturile împărătești, și la tuturora edificiilor publice. Mai ales Vasiliu Macedoneanul a dat multă atențiune mozaicurilor antice, și cu zelul său mare religios a contribuit spre păstrarea și restaurarea celor mai interesante din dânsule.

Teofil și Leon înțelepții din secolul acela au decorat palaturile lor cu tablouri, reprezentând diferite evenimente însemnate din arta lor.

Constantin Porfirogenitul fiul lui Leon înțeleptul dela anul 912—959 a meanajat și mai tare de cât tatăl său științele și artele. Desemnul, arhitectura, sculptura și pictura au luat un avânt mare, fiind pe lângă protecțiunea curții imperiale, chiar însuși împăratul se ocupa cu arta.

Iar Mihail Paleologul a conservat asemenea cu picturi memoria marelor evenimente ai împărăției sale și îndeosebi izgonirea latinilor din Constantinopol și strelicutele victorii asupra lor în anul 1281.

După epoca acesta, păstorii bisericii răsăritene au aplicat arta pentru decorarea și împodobirea bisericilor. După dovezile cronografiilor și după documentele păstrate până astăzi lasă la iveală că pictura și mo-

zaicurile se practicau în Constantinopol și în întregul cuprins Bizanțin dela secolul al V-lea până la căderea Constantinopolului, cu mult succes.

Dacă s-ar fi putut păstra toate palaturile publice bisericile în Constantinopol și în alte locuri din Bizanț, precum sau păstrat în Italia, atuncea am putea cunoaște mai precis gradul de progres al bizantinilor. Însă din cauza căderii Bizanțului, ignoranței și intoleranței Mohamedanismului, din măreția aceea nu a mai rămas nici urmă. Bizanțul, regina aceasta a lumii care este situată între Europa și Asia a fost leagănul culturii și artei evului mediu.

Pe când Roma zăcea jertfă sub stăpânirea barbarilor, răsăritul a cultivat în sânul său tot ce era mai frumos și ideal. Spiritul Bizantin era o continuare a celui clasic Elen, dar din momentul când acest spirit a luat avântul ceresc, a fost silit să cedeze din cauza Ereziei Anane și mai târziu în fața iconomahilor. Atuncea artiști greci ne mai având teren de existență, emigrau în masse pe la diferite orașe a apusului unde găseau ospitalitate din partea Erarhilor bisericeii apusene, cari nu împărțeau erezia iconomahilor și în felul acesta lucrău produse multe și însemnate opere cari mai târziu a contribuit la Renașterea apusului.

Prin urmare artele nu au răsărit în apus și nu numai biserica apuseană a contribuit la crearea și dezvoltarea artelor, ci răsăritul și biserica răsăriteană, care a pregătit artiști și oameni culți pe cari i-au trimis apusului. Chiar în timpul cruciatelor mulți preoți, călugări și alții se atașau armatelor cruciate după ce vizitau răsăritul aduceau cu sine înapoi multe reliquie artistice și în deosebi icoane sfinte, de pildă pe chipul Maicei Domnului cari sunt foarte multe în Italia venerate ca făcătoare de minuni, precum este icoana sf. Fecioare dela sf. Maria din Veneția cunoscută sub nume de „La madona dei miracole“.

Ca să lămurim și mai bine pe cetitori aducem și numele diferiților artiști Bizantini cari au lucrat în Italia toate felurile de pictură și anume mozaic, a fresco, tempera și mignatură.

Facem însă și anumite observațiuni caracteristice asupra operilor Bizantine. Maestrii bizantini făceau totdeauna fondurile icoanelor aurite, cea-ce Italianii și ceilalți apuseni se foloseau de culoare albastră.

Alt semn caracteristic erau fețele sfinților, cari făceau impresia a unor ființe mai mult ideale și abstracte decât reale omenești de toate zilele. Severitatea liniilor și vivacitatea coloritului era punctul culminant.

Iar pentru timpul nașterii Domnului era unul și acela la toți pictorii Bizantini, tip de frumseță cerească și modestia, iar capul fecioare acoperit cu valul oriental.

Mai jos amintim pe nume o seamă de pictori între cei mai principali.

Syropersis care a trăit în secolul al V-lea și a lucrat mai mult în Grecia.

Lazar Monahul a trăit în secolul al VIII-lea miniaturile lui se află în manuscrisul grecesc a testamentului vechiu care se păstrează în biblioteca Imperială din Viena.

Pantaleon Simion, Mihail Vlahermtis, Mihail Micros și Nistor, toți aceștia au trăit în secolul al VIII-IX-lea miniaturile lor se află într'un minologium care se păstrează în biblioteca Vaticanului.

Emanuil Dzanfurmaris a trăit în secolul al IX-lea dintre operele lui se păstrează icoana care reprezintă adormirea sf. Efraim Siru. Acest tablou a fost proprietate a mai mulți iar astăzi se află la Muzeum Cristianum lângă biblioteca Vaticanului. Icoana aceasta cu toată vechimea ei păstrează și astăzi vioiciunea coloritului.

Petru Laporau cu icoana sf. Ioan Botezătorul cu aripi se păstrează la Palermo în muzeum din Leon Martinis dei Benedittini.

Iar unul dintre cei mai grozavi în comparație și colorit care stă să întreacă și pe cei mai fruntași pictori dela renaștere este Domenico Teoscopolis supranumit și Greco care a trăit în secolul al XV-lea la Toledo din Spania. El a produs multe opere însemnate mai ales culminează icoana sf. Franțisc de Assiss, care se păstrează la Roma în biserica S. Roco chiar și iscălitura dânsului în grecește și alți mulți pe cari, spațiul aici nu ne permite să-l amintim.

Din toată această descriere reese ce mult a contribuit răsăritul și în deosebi bisericile răsăritene la renașterea culturii omenești.

Nădăjduim că biserica răsăriteană care astăzi stângenează, că în curând se va ridica și va ocupa locul ei de frunte și rolul conducător în viața popoarelor din punct de vedere cultural-moral căci aceasta este biserica adevărată a lui Hristos.

D. N. Cabadate ff.

Sedința II.

s'a ținut în 26 Aprilie 1925 la oarele 5 p. m.

Președinte: P. O. D. *Mihailu Păcățian*, asesor ref. președintele Cons. Notar: *Dr. Ștefan Cioroianu*.

Nr. 5. Urmează la ordinea zilei referada secțiunilor despre verificarea deputaților pe periodul 1925—1926.

Secțiunea I. de verificare prin raportorul său *Dr. Iuliu Borneaş* arată, că a cenzurat actele electorale ale deputaților din secțiunea II; deci propune și Sinodul declară de verificați din cler pe *Procopiu Givulescu*, *Ioan Georgea*, *Florian Roxin* și *Simion Stana*; iar

dintre mireni: *Dr. Eugen Beleş*, *Gheorghe Pleș*, *Dr. Teodor Burdan*, *Pavel Dârlea*, *Iosif Moldovan*, *Ioan Chera*, *Vasile Goldiș*, *Dr. Aurel Grozda*, *Dr. Mihai Marcus* și *Dr. Ioan Groza*.

Nr. 6. Secțiunea II. de verificare prin raportorul său *Iosif Moldovan* referă despre cenzurarea actelor electorale aparținătoare secțiunii a III-a și la propunerea secțiunii se declară de verificați.

Din cler: *Cornel Lazar*, *Constantin Lazar*, *Fabrițiu Manuilă*, *Dr. Teodor Botiș* și *Gherasim Sârbu*.

Dintre mireni: *Dr. Ioan Robu*, *Trăian Mager*, *Dr. Teodor Băbuția*, *Dr. Eugen Costina*, *Dr. Aurel Cioban*, *Dr. Iuliu Ionescu*, *Antoni Mocioni*, *Petru Ionaș*, *Lucian Gheorghievici* și *Iuliu Putici*.

Nr. 7. Secțiunea III. de verificare prin raportorul său *Dr. Teodor Băbuția* referă despre cenzurarea actelor electorale aparținătoare secțiunii a IV. și propune; iar Sinodul declară de verificați.

Din cler: *Adam Groza*, *Dr. Patriciu Țucra*, *Dr. Ștefan Cioroian*, *Gherasim Andru*.

Dintre mireni: *Dr. Iuliu Costea*, *Paraschiv Licărețiu*, *Vichente Petru*, *Dr. Dimitrie Chiroi*, *Dr. Aurel Cozma*, *Emanuil Ungurean*.

Ce privește actele electorale a deputatului din cler pentru cercul Vinga; apoi actele electorale ale deputaților miren în ceruale *Balinț* și *B.-Comloș* fiind atăcute prin protesta, la propunerea secției se transpun comisiei permanente de verificare.

Nr. 8. Secția IV. de verificare prin raportorul său *Dr. Paraschiv Licărețiu* referă despre actele electorale aparținătoare secțiunii I. și propune, iar Sinodul declară de verificați.

Din cler: *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, *Traian Vățian*, *Mihailu Păcățian*, *Dr. Dimitrie Barbu* și *Mihail Lucața*.

Dintre mireni: *Ioan Georgescu*, *Dr. Cornel Iancu*, *Dr. Aurel Demian*, *Dr. Iuliu Borneas*, *Dr. Sever Ispravnic*, *Dr. Iustin Miron*, *Dr. Iustin Marșieu*, *Dimitrie Boariu*, *Axente Secula* și *Iuliu Groșorean*.

Nr. 9. Fiind verificați 54 de deputați cu 54 de mandate.

Sinodul se declară de copace pentru constituirea definitivă.

Nr. 10. Pentru alegerea notarilor și a comisiunilor sinodale, deputatul *Dr. Ștefan Cioroian* propune alegerea unei comisii candidatoare de 3 înși în persoanele Dlor deputați

Gherasim Sârbu din cler și dl Vasile Goldiș și Dr. Ioan Robu dintre mireni.

Sinodul primind propunerea, alege în Comisiune pe deputații: Gherasim Sârbu, Vasile Goldiș și Dr. Ioan Robu.

Până ce aceasta comisie să-și prezente propunerea, ședința se suspende.

Nr. 11. După redeschiderea ședinței, raportorul comisiei de candidare, dl Dr. Ioan Robu propune și Sinodul declară de aleși precum urmează:

I. La notariat, pe deputații din cler: Dr. Ștefan Cioroian și Simion Stana, iar dintre mireni: Dr. Iuliu Borneas, Dimitrie Boariu, Dr. Ioan Jucu și Vichente Petru, dintre cari prezidiul denuște de protonotar pe deputatul din cler: Dr. Ștefan Cioroian.

II. In comisia organizatoare: Ioan Georgea și Dr. Gheorghe Ciuhandu din cler. Dintre mireni Dr. Aurel Cosma, Vasile Goldiș, Ioan Georgescu și Dr. Dimitrie Chiroi.

III. In comisia bisericească: Gherasim Sârbu și Traian Vățian din cler.

Dintre mireni: Dr. Eugen Beleş, Dr. Gheorghe Ciupe, Antoniu Mocioni și Dr. Ioan Robu.

IV. In comisia școlară: Cornel Lazar și Dr. Dimitrie Barbu din cler.

Dintre mireni: Iosif Moldovan, Iuliu Groșorean, Ludovic Cioban și Trăian Mager.

V. In comisia epitropesească: Procopiu Givulescu și Adam Groza din cler.

Dintre mireni: Dr. Sever Ispravnic, Axentie Secula, Dr. Mihai Mărcuș și Dr. Lucian Georghevici.

VI. In comisia verificatoare: Fabrițiu Manuilă din cler.

Dintre mireni: Dr. Iuliu Costea și Dr. Iustin Marșieu.

VII. In comisia petiționară: Dr. Teodor Botiș din cler.

Dintre mireni: Dr. Aurel Cioban și Dr. Teodor Burdan.

VIII. In comisia bugetară: Florian Roxin din cler.

Dintre mireni: Dr. Iuliu Ionescu și Dr. Ioan Groza.

Nr. 12. Efectuându-se constituirea definitivă a sinodului, prezidiul prezintă următoarele esbite întrate la sinodul eparhial:

Acte întrate pentru sinodul eparhial din 1924.

1. Raportul general al Consistorului plenar despre activitatea sa în anul 1923.

2. Raportul consistorului despre intențiu-

nile Guvernului cu privire la modalitatea plății lefurilor personalului ecleziastic.

3. Statutele fondului diecezan preoțesc. Se predau comisiei organizatoare.

1. Raportul general al Consistorului, ca senat bisericesc despre activitatea sa în anul 1923.

2. Raport despre paușulul preoților la conferințe.

3. Raport despre ajutorul familiar al preoțimei.

4. Centenarul Institutului teologic.

5. Raport despre bursele elevilor în teologic.

6. Raport despre prevederea trebuințelor sufletești la penitenciare.

Se predau comisiei bisericești.

1. Raportul general al Consistorului ca senat școlar despre activitatea sa în anul 1923.

Se predau comisiei școlare.

1. Raportul general al Consistorului ca senat epitropesc despre activitatea sa în anul 1923.

2. Regulamentul de administrare al fondului Petru C. Papp.

3. Raport despre controlarea averilor din parohii în anul 1923.

4. Propunerea Consistorului pentru a se vinde casa fond. T. Papp din Checheș.

5. Raportul Consistorului cu privire la casa fond. T. Papp din Lugoj.

6. Raportul Consistorului despre cenzurarea socoților sf. Mănăstiri din H.-Bodrog.

7. Propunerea Consistorului pentru a se vinde pământul diecezan din T. Secaș.

8. Bugetul Consistorului pe anul 1924.

9. Raportul despre controlarea făcută la biroul consistorial.

10. Raportul Consistorului despre starea fondurilor și fond. în anul 1923.

Se predau comisiei epitropesești.

1. Cererea comunei bis. *Mustești* pentru colecta la renovarea bisericii.

2. Rugarea com. bis. *Tisa* pentru colectă în scopul bis.

3. Rugarea com. bis. *Târnavița* pentru colectă în favorul bis.

4. Rugarea com. bis. *Tohești* pentru permis de colectă în favorul bisericii.

5. Cererea com. bis. *Tălagiu* pentru permis de colectă în favorul bisericii.

Se predau comisiei petiționare.

Acte întrate pentru sinodul eparhial din anul 1925.

1. Raportul general al Consistorului plenar despre activitatea sa în anul 1924.

2. Raportul Consistorului cerând alegerea delegaților la congresul național bisericesc.

3. Raport despre punerea în aplicare a statutelor fondului diecezan preoțesc.

Se predau comisiei organizare.

1. Raportul general al Consistorului, ca senat bisericesc despre activitatea sa în anul 1924.

2. Raportul Consistorului cu privire la organizarea serviciului de misionar în eparhie.

3. Raportul Consistorului despre trecerea din viața P. Sale Episcopul Ioan I. Papp.

Se predau comisiei bisericești.

1. Raportul general al Consistorului ca senat școlar despre activitatea sa în anul 1924.

2. Raportul special al Consistorului în afacerea școlii normale Confesionale din Arad.

Se predau comisiei școlare.

1. Raportul general al Consistorului ca senat epitropesc despre activitatea sa în anul 1924.

2. Raportul Consistorului despre lăsămîntul P. S. Episcop Ioan I. Papp.

3. Raportul Consistorului despre cenzurarea socoților sf. Mănăstiri H.-Bodrog.

4. Raportul Consistorului despre cenzurarea socoților și preliminarilor parohiale în anul 1924.

5. Raportul Consistorului despre starea fondurilor și fundațiunilor eparhiale.

6. Consistorul cere încuviințarea pentru vinderea pământului diecezan din S. Mihaiul Roman.

7. Bugetul consistorului pe anul 1925.

8. Raportul Consistorului cu privire la realitățile din comuna Rontău ale fundațiunii Iosif Goldiș.

9. Raport cu privire la casa fund. T. Papp din Lugoj.

Se predau comisiei epitropești.

Exhaurindu-se ordinea de zi și anunțându-se proxima ședința pe ziua de 27 Aprilie 1925 oarele 5 p. m. când va urma la ordinea zilei referatele comisiunilor, ședința se ridică la ora 6 p. m.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința III. din 27 Aprilie 1925.

Mihaiu Păcățian,
președinte.

Dr. Șt. Cioroian,
notar

Ședința III.

s'a ținut în 27 Aprilie 1925 la orele 5 d. m.

Președinte: *M. O. D. Mihaiu Păcățian*,
asesor referent bisericesc. Notar: *Simeon Stana*.

Nr. 13. Se cetește protocolul ședinței a II și, se verifică.

Nr. 14. Prezidiul dă citire telegramei P. S. Sale Episcopului *Badeseu*, prin care anunță Sinodul nostru că, deputatul *Dr. Iuliu Coste*, a renunțat la mandatul de deputat sinodal din eparhia Caransebeșului se ia la cunoștință.

Nr. 15. Prezidiul prezintă cererile de concediu ale deputaților: *Dr. Cozma*, *Mihai Lucața*, *Petru Ionașiu* și *Emanuil Ungureanu*, pentru întreaga durată a sesiunii sinodale. Deputatul *Dr. Petru Ionescu* cere concediu până la verificarea mandatului său, iar deputatul *Ioan Georgescu* pe trei zile.

cencediile cerute se acoardă.

Nr. 16. Urmează la ordinea zilei comisia organizatoare. Raportorul *Dr. Dimitrie Chiroiu* citește raportul general al Consistorului plenar pe anul 1923.

Sinodul în general îl ia la cunoștință și, dispune tipărirea lui ce ca adnex la protocol.

Nr. 17. În legătură cu punctul 3 din susamintitul raport, prin care se aduce la cunoștință trecerea din viață a fostului fisc consistorial *Petru Truția*, comisia propune iar,

Sinodul eparhial cu adânc regret ia la cunoștință trecerea din viață a fostului fisc consistorial *Petru truția*, bărbatul distins nu numai în viața noastră bisericească, ci peste tot în toate acțiunile obștești pentru înaintarea și prosperarea națiunii române: și-și exprimă prin sculare regretele sale.

Nr. 18. Se citește raportul general al Consistorului plenar pe anul 1924. Comisiunea propune iar:

Sinodul îl ia în general la cunoștință și dispune tipărirea lui ca adnexala protocol.

Nr. 19. La desbaterea specială, remarcându-se în raportul susamintit dispoziția generoasă a orașului *Timișoara*, prin care a destinat un edificiu al său ca locuință permanentă pentru protopresbiterul tractual al *Timișorii*, la propunerea comisiei:

Sinodul eparhial exprimă recunoștința și mulțumita sa orașului *Timișoara* și conducătorilor săi pentru distincta sollicitudine manifestată față de sf. noastră biserică prin destinarea ca locuință pentru protopresbiteratul tractual al *Timișorii* a unui edificiu al său, restaurat în acest scop cu cheltueli prea însemnate în sumă de peste 400000 Lei. Acest concluz Consistorul eparhial, îl va aduce la cunoștința celor în drept.

Nr. 20. În legătură cu punctul 8 al raportului susamintit: prin care consistorul învită Veneratul Sinod să efeituiască alegerea unui asesor onorar în senatul strâns bisericesc și să restaureze integral senatul școlar și cel episcopesc, comisiunea propune; iar

Sinodul decide: Alegerea unui asesor onorar în senatul strâns bisericesc se amână până după îndeplinirea scaunului episcopesc; iar restaurarea integrală a senatului școlar și a celui episcopesc, să se facă în sesiunea actuală.

Nr. 21. Urmează raportul Consistorului eparhial, ca senat strâns bisericesc despre modificarea statutelor fondului diecezan preoțesc. Se cetesc statutele.

Sinodul eparhial aprobă în general statutele noi ale fondului preoțesc făcute prin adunarea generală extra ordinară a fondului, în ședința din 18/31 Ianuarie 1924 și, aprobate prin concluzul consistorial Nr. 347/1924 din 8/21 Februarie 1924, cu adausul la art. 50: „Toate dispozițiile statutelor anterioare contrare celor prezente, sunt și rămân a abrogate“.

Nr. 22. La desbaterea specială, la propunerea deputatului Iuliu Groșorean, care susține că articolul 15 din statute nu este destul de clar în ce privește constatarea „din oficiu“ a dificienței preoților,

Statutele se remit comisiunii, spre precizarea și stilizare mai clară a articolului 15.

Nr. 23. Iar la propunerea Dr. Aurel Cioban,

Sinodul invită comisiunea organizatoare să întreprindă și articolul 29 punct b. privitor la pierderea dreptului de penziune, aducându-l în legătură cu dispozițiile referitoare ale regulamentului disciplinar.

Nr. 24. Tot deputatul Ludovic Cioban face propunerea că la §. 6. lit. g. unde se zice că venitele fondului preoțesc se compun și din taxele candidaților la preoție cari nu sunt căsătoriți cu fete de preot sau învățător confesional ort. român, cuvântul confesional, să fie suprimat. Propunerea este combătută de deputatul Dr. Aurel Cioban și punându-se la vot nu se primește

Nr. 25. Raportul special al Consistorului, ca senat bisericesc Nr. 1121-1925 din 26 Martie 1925, despre punerea în aplicare a statutelor modificate ale fondului diecezan preoțesc cu începerea dela 1 Ianuarie 1924 și despre vărsarea reținerilor de 10 % din salariile preoților în acest fond,

se ia cu aprobare la cunoștință.

Nr. 26. Comisiunea organizatoare având cunoștințe despre faptul că în timpul recent, s'a făcut o lege regnicolară pentru pensionarea funcționarilor publici și eclesiastici de către Stat și luându-se în vedere, că funcționarii Consistoriali au un statut propriu de penziune în

chestia căruia n'a intrat la sinod nici un raport dela Consistor, propune, iar

Sinodul eparhial invită Consistorul diecezan să reguleze de urgență situația funcționarilor consistoriali în chestia pensionării lor intervenind la locurile competente pentru lămurirea afacerii și luând toate măsurile potrivite, ca în cazuri obveniente și până atunci pensionare funcționarilor consistorial și a profesorilor dela Institutul teologic și școala noastră normală să se poată face în mod echitabil și în raport cu exigențele timpului.

Nr. 27. Se dă citire raportului special al Consistorului eparhial Nr. 1510-1924 din 19 Aprilie 2 Maiu 1924 în chestia modului de esolvire a salariilor preoților și funcționarilor eclesiastici, după ce în timp au urmat actul ministrului cultelor Nr. 33. 902 din 2 Iulie 1924 precum și actul aceluiași minister Nr. 9679 1925 din 26 Februarie a. c. prin care s'a regulat din nou aceasta afacere designându-se ca delegat ministerial asesorul ref. Dumitru Muscan.

se ia la cunoștință

Nr. 28. Consistorul din Arad prin raportul său Nr. 1328—1925 din 22 Aprilie a. c. arată că sf. Sinod din București învită eparhia ca, în conformitate cu art. 6 din noua lege, să aleagă 6 delegați eparhiali, 2 clerici și 4 mireni ca membrii în congresul național bisericesc, Comisiunea propune iar

Sinodul decide: Raportul consistorului se ia la cunoștință. Sinodul în sesiunea actuală va alege pe cei 6 delegați ai săi pentru congresul național bisericesc; numele acestor delegați Consistorul îi va arăta sf. Sinod episcopesc din București pe calea mitropoliei noastre, cerând totodată ca pe viitor corespondența între acel sf. Sinod și între corporațiunile și organele constitutive ale mitropoliei Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului să se facă exclusiv pe calea acestei mitropolii. Satisfacerea dorinței sf. Sinod episcopesc din București se motivează de astădată prin urgența afacerii și în scopul de a evita necesitatea eventuală de a convoca în acest scop o nouă sesiune a sinodului eparhial.

Nr. 29. La propunerea prezidiului

sinodul decide ca alegerea celor 6 delegați să se efeituiască deodată cu restaurarea consistorului, respective a senatului școlar și episcopesc.

Nr. 30. Urmează comisiunea petiționară, care prin raportul Dr. Teodor Botiș prezintă următoarele cereri de colectare pentru zidiri și renovări de biserici: Cererea credincioșilor din comuna Mustești pentru încuviințarea unei colecte în scopul renovării bisericii. Cererea comunei bisericești din Telagiu, pentru încuviințarea unei colecte în scopul zidirii bisericii. Cererea comunei filiei Tohești pentru permis de colectă în scopul renovării bisericii. Cererea comunei bisericești Târnavița pentru încu-

viințarea unei colecte în scopul renovării bisericii. Cererea comunei bisericesti Tisa pentru permise de de colectare în scopul renovării bisericii.

Sinodul încuviințează cererile de mai sus

Fiind timpul înaintat și anunțându-se ședința proximă pe ziua de mâine, în 28 Aprilie a. c. la ora 9. a. m. când se va continua referada comisiunei organizatoare, comisiunei bisericesti și comisiunei școlare, ședința se ridică la ora 7. d. m.

Acest protocol s'a cetit și autenticat în ședința a IV din 28 Aprilie a. c.

Mihail Păcățian,
președinte.

Simion Stana,
notar.

INFORMAȚIUNI.

Noul Episcop al Aradului.

Din Sibiu primim știrea, că Sf. Sinod episcopesc al mitropoliei noastre din Ardeal, întrunindu-se la reședința mitropolitană în ziua de 14 Maiu a. c., a cenzurat actul alegerii D-lui **Dr. Gheorghe Comșa**, de episcop al eparhiei Aradului. — Actul a fost apoi prezentat Ministerului Cultelor pentru înaintare M. S. Regelui, spre confirmare.

Alesul nostru episcop, în ziua de 10 Maiu a. c., a fost hirotonit întru presbiter prin I. P. S. Mitropolitul nostru *Nicolae* în catedrala din Sibiu.

Zece Mai. Este ziua care sintetizează aspirațiile și vrednicia neamului românesc. A fost sărbătorită și în orașul nostru într'un elan de însuflețire, ce caracterizează tinerul nostru neam. La oarele 10 s'a oficiat în piața catedralei Te-Deum, pontificat de M. O. D. *Mihail Păcățian* asesor-referent consistorial, secondat de 3 protopopi, 6 preoți și 3 diaconi. Au asistat autoritățile civile, militare și mult public, cu preferință tineret de ambele sexe. A vorbit cu mult elan despre însemnătatea zilei, părintele Codrean.

La oarele 11 $\frac{1}{2}$ s'a început defilarea tuturor școalelor și a miliției din Arad, naintea casei orașului, unde erau ridicate 2 tribune mari pentru public, și una mai mică pentru autorități. Defilarea s'a făcut în mod splendid.

După masă școalele au dat o serbare binereușită în sala teatrului. A plăcut mult frumoasele noastre jocuri naționale. Despre însemnătatea zilei a vorbit profesorul Ciucian.

Dintre punctele reușite mai bine dacă luăm în considerare circumstanțele atenuante, a fost declamația elevei Barbura și prestația corului dela școala noastră normală, condus cu tact priceput de tinerul prof. Doboș.

Naționalizarea Sovietelor rusești. Se spune din sursă bine informată, că revenirea comisariului Trocki în fruntea sovietelor rusești, înseamnă introducerea unei ere noi în statul rusesc. Se intenționează recunoașterea lui Dumnezeu, respectarea religiei, recunoașterea proprietății private și peste tot aranjarea statului rusesc după modelul statelor unite americane.

La înmormântarea patriarhului rusesc Tihon, au participat 65 de episcopi 400 preoți și 120.000 de creștini. Se zice că a fost o splendidă manifestație religioasă.

Onorată Redacție. Vă rog, să binevoiți, a aduce la cunoștința publică, fapta frumoasă făcută de locuitorul Nicolae Păușan din com. Comna, care cu cea mai mare dragoste a dăruit sf. biserici din com. Luguzău suma de 3000 (trei mii) lei, cu scopul de a se mai mări fondul ce de mult se formează pentru ca anul acesta să se poată pune piatra fundamentalul la sf. biserică, care urmează a fi construită.

Comitetul parohial din Luguzău își exprimă viile mulțumiri față de binefăcător.

Luguzău la 28 Aprilie 1925.

Liviu Nica, preot.

AVIZ. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericesti, că în Arad, str. Românului Nr. 7, am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; construiesc orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
arhitect.

Dr. MIRON HERETIU

fost asistent la clinica Dermato-Venerică din Cluj.

Specialist în boale de piele, genito-urinare și venerico-sifilitice. Microscopie, ultramicroscopie, analiza sângelui și a lichidului cefalo-rachidian. Electroterapie. Operațiuni de specialitate.

◀ URETROSCOPIE ▶

Consult: 2—4. d. m. ARAD, Bulev. Regina Maria No. 9. (Palatul Neuman). 5—5

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.